به نام نقش بند صفحه ی خاک

ترکیب وصفی و اضافی

برای هرکدام از تصویر های زیر یک یا چند ویژگی بگویید.

حالا به هر یک از تصویر های زیر یک اسم اضافه کنید.

صفت و اسم

صفت : واژه ای است که یکی از ویژگی های اسم خود را بیان می کند. ویژگی هایی مانند جنس،رنگ، نوع ، تعداد و ....

به واژه های زیر دقت کنید . به نظر شما کدام یک می تواند ویژگی اسم را بیان کند؟

بهاری ، خوشبو ، عمق ، عمیق ، آسمان ،آسمانی ، بهترین ، زیبا، کودکانه ، ایران ، ژرف ، ژرفا ، شاهنامه

اسم : کلمه ای است که برای نامیدن اشیا یا اشخاص به کار می رود . در بین واژه های بالا کدام یک می تواند اسم باشد ؟

عمق ، آسمان ، ایران ، ژرفا ، شاهنامه

ترکیب وصفی و اضافی

ترکیب : هر گاه دو یا چند واژه به وسیله کسره (ِ) به هم اضافه شوند "ترکیب" ساخته می شود .

انواع ترکیب

ترکیب وصفی : اسم + ِ + صفت یا صفت + اسم

باغِ پرمیوه بهترین دوست

ترکیب اضافی : اسم + ِ + اسم یا اسم + ِ + ضمیر

طنینِ موسیقی وطنِ من ، دستت

نکته : گاهی بین دو جزء ترکیب وصفی و اضافی به جای کسره ،" ی " می آید .

راه تشخیص ترکیب وصفی و اضافی :

1- بین موصوف و صفت می توانیم « ی نکره» بیاوریم اما بین دوجزء ترکیب اضافی ممکن نیست . مانند : گلی خوشبو ، فصلی شکفتن ✘

2- اگر کسره بین موصوف و صفت را برداریم و فعل « است یا هستند »را به آن اضافه کنیم جمله ای معنی دار ساخته می شود.

مانند:

مطالبِ آموختنی = مطالب ، آموختنی هستند

.

در ترکیب های اضافی جمله معنا دار ساخته نمی شود مانند:

فرزندِ انقلاب = فرزند ، انقلاب است. ✘ (جمله معناداری ساخته نشد .)

3 – گاهی می توان در پایان ترکیب وصفی « تر » اضافه کرد. مانند :

لبخند زیباتر ، دانش آموز کوشاتر

4- آوردن «بسیار » بین دو جزء ترکیب وصفی مانند :

مادر بسیار مهربان چشمه ی بسیار معرفت ✘

می توان قبل از هر راه وروشی به واژه های ترکیب دقت نمود که آیا ویژگی اسم خود را بیان می کند یا نه ؟

اکنون بگویید کدام یک از ترکیب های زیر وصفی و کدام یک اضافی اند ؟

کتاب گلستان ، شکوفه ی محبت ، چشم نارنجی رنگ ، احساس پاک ، باغ امید ، سال نکو ، نسیم بهاری

آیا می توانید بگویید در عبارت زیر چند ترکیب به کار رفته است؟

خوشه ی زرینِ انگور این مردِ دانشمندِ ایرانی

فرمول شمارش تعداد ترکیب در یک عبارت : تعداد واژه های موجود در یک عبارت منهای یک = تعداد ترکیب

خوشه زرین عنب سه واژه دارد منهای یک واژه می شود دو ترکیب

خوشه ی زرین خوشه ی انگور

این مرد دانشمند ایرانی چهار واژه دارد منهای یک واژه می شود سه ترکیب = این مرد ، مرد دانشمند ، مرد ایرانی

در عبارت زیر چند ترکیب وجود دارد؟

ادبا و عرفا و سخنوران ایرانی

ادبای ایرانی

عرفای ایرانی

سخنوران ایرانی

گاهی واو عطف بین ترکیب ها قرار می گیرد